

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВІННИЦЬКИЙ МІСЬКИЙ ПАЛАЦ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА
ІМЕНІ ЛЯЛІ РАТУШНОЇ

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
науково-методичної ради
Вінницького обласного облдержадміністрації
інституту післядипломної освіти
педагогічних працівників

30 *12* *2014* № *6* *02.03.2015* № *79*

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директора Департаменту
освіти і науки Вінницької

02.03.2015 № *79*

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
методичної ради ММК
Департаменту освіти
Вінницької міської ради

02.03.2015 № *2*

Орігамі
Навчальна програма
для гуртка науково-технічного напрямку позашкільної освіти

5 років навчання

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дана програма створена на основі програм з позашкільної освіти науково-технічного напрямку, які рекомендовано Міністерством освіти і науки України від 18.07.2007 року, випуск №1, Київ, «Грамота», 2007 р., обговорена та схвалена методичною радою Вінницького міського палацу дітей та юнацтва ім. Лялі Ратушної (протокол №1 від 30.09.2014р.)

У всі часи було й залишається актуальним твердження, що найцінніше багатство нації — це її інтелектуальний потенціал. Одним з ефективних засобів розвитку інтелекту дітей є заняття оригамі, що в перекладі з японської мови означає «складання з паперу». Це старовинна техніка складання різноманітних фігур із квадрата паперу без застосування клею та ножиць. На відміну від інших видів традиційної японської культури (ікебана, бонсай, каліграфія, складання хоку та ін.) оригамі є не лише мистецтвом; воно містить у собі величезний творчий потенціал щодо використання його в різних галузях діяльності людини: конструюванні, архітектурі, дизайні, математиці, педагогіці, психології, медицині. Усе це виводить оригамі за межі екзотичного японського мистецтва та робить його цікавим і корисним для людей різних країн світу, незалежно від віку й роду занять. Оригамі називають технологією XXI ст.

Особливого значення набуває використання оригамі в педагогіці. Видатний німецький педагог і гуманіст Фрідріх Фребель ще на початку XIX ст. підкреслював важливу роль оригамі в розвитку мислення, насамперед, в ознайомленні дітей з азами геометрії. У наш час у багатьох країнах світу оригамі все ширше застосовується в практиці дошкільної, початкової та позашкільної освіти. У Японії, наприклад, оригамі є обов'язковою складовою частиною навчальних програм дитячих садків і початкової школи.

Метою програми є формування компетентностей особистості в процесі вивчення оригамі.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

— *пізнавальної*: оволодіння знаннями про папір, його виробництво, види, властивості, способи конструювання з паперу;

— *практичної*: оволодіння способами та прийомами складання паперу, формування практичних умінь і навичок виготовлення моделей оригамі;

— *творчої*: набуття досвіду власної творчої діяльності, емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; задоволення потреб особистості у творчій самореалізації;

— *соціальної*: виховання культури праці, формування дружніх стосунків; відчуття відповідальності, колективізму та взаємодопомоги.

За свідченням учених-психологів, оригамі є потужним засобом розвитку інтелекту дитини, унікальність якого полягає в гармонійному поєднанні роботи правої та лівої півкуль мозку.

Заняття оригамі розвивають пам'ять, просторову уяву, моторику пальців, точність рухів, вольові зусилля, вміння доводити справу до кінця, а також формують гнучке, евристичне мислення, естетичний смак, сприяють спілкуванню та встановленню дружніх стосунків у колективі. Існують численні докази того, що заняття оригамі зменшують рівень тривожності й підвищують упевненість у своїх силах, що дає змогу використовувати оригамі в арттерапії.

Поєднуючи риси мистецтва й науково-технічної творчості, оригамі дає можливість встановити органічні зв'язки з іншими шкільними дисциплінами: мовою (розвиток усного мовлення при аналізі моделі, придумування казок оригамі), психологією, образотворчим мистецтвом (поняття про ритм, співставлення кольорів, основи композиції, формотворення), уроками трудового навчання, геометрією, кресленням тощо. Оригамі — це унікальний різновид інтелектуальної гри, яка сприяє гармонійному розвитку образної, логічної та емоційно-вольової сфери людини.

Програма оригамі розрахована на роботу гуртка за трьома рівнями навчання: початковий рівень — 1 рік; основний рівень — 2 роки; вищий рівень — 2 роки. Кількісний склад навчальної групи становить 10-15 дітей.

Гуртки початкового рівня створюються для учнів молодшого шкільного віку (6-8 років). На опрацювання навчального матеріалу відводиться 144 год. (4 год. на тиждень). На заняттях діти знайомляться з історією винаходу паперу, його властивостями, основними етапами розвитку традиційного оригамі в Японії. Вивчаються прості базові форми: «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змій» та моделі на їхній основі. Шляхом застосування техніки оригамі діти опановують елементарні геометричні поняття. Матеріал подається здебільшого у формі казок і легенд із застосуванням пальчикового лялькового театру.

Гуртки основного рівня створюються для дітей 8-14 років, хоча віковий склад дітей може коливатися і в ширших межах. Програма розрахована на 216 год. на рік. Основний рівень передбачає глибоке ознайомлення з історією оригамі, видами традиційного японського паперу та сучасними матеріалами для оригамі. На цьому рівні вивчаються базові форми: «Риба», «Млинчик», «Катамаран», «Подвійний трикутник» та ін. На основі базових форм складаються фігури середнього рівня складності. Вивчаються різні сучасні техніки оригамі: модульна, кірікомі-орігамі, «3-Д» оригамі, техніка гофрування.

Вищий рівень розраховано на учнів середніх і старших класів (14-16 років), на два роки навчання по 216 год. (6 год на тиждень).

На вищому рівні вивчають сучасні тенденції оригамі на прикладі робіт видатних майстрів світу. Перевага надається конструюванню моделей високого рівня складності як у класичній, так і в сучасних техніках, у т. ч. техніці трансформації площини та ізопросторового складання. Особливу увагу приділяють вивченню напрямів застосування оригамі в професійній діяльності та роботі над власними проектами, захист яких може відбуватися у секціях відповідно до наукових відділень МАН України.

На заняттях застосовуються різноманітні методи навчання: пояснювально-ілюстративні (розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація); репродуктивні (відтворювальні); проблемно-пошукові (проблемне викладання матеріалу).

Перевага надається інтерактивним та ігровим методам. Під час занять використовуються: сюжетно-рольові ігри, ігри-змагання та ігри-конкурси, пальчикові ігри, елементи пантоміми, ляльковий театр оригамі тощо. Одночасно використовуються посібники, роздатковий матеріал, технологічні картки (схеми-малюнки).

За структурою програма кожного рівня складається з 13 розділів, змістове наповнення яких ускладнюється на кожному рівні:

1. Вступне заняття;
2. Оригамі: історія й сучасність;
3. Інструментарій оригамі;
4. Класичне оригамі;
5. Сучасні техніки оригамі;
6. Виготовлення новорічних сувенірів і декору;
7. Оригамі та геометрія;
8. Моделі оригамі для практичного використання;
9. Створення моделей, композицій і проектів на тематику завершального свята;
10. Підготовка до завершального свята й виставки;
11. Проведення завершального свята й виставки;
12. Екскурсії, конкурси, свята, виставки;
13. Підсумкове заняття.

Протягом занять вихованці знайомляться з видатними майстрами оригамі з різних країн світу, опановують їхній досвід, залучаються до виготовлення власних моделей, усвідомлюють важливу роль оригамі в науково-технічній, художній і соціальній сферах діяльності людини.

За даною програмою можуть проводитися заняття в групах індивідуального навчання, які організуються відповідно до «Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах».

Перевірка та оцінювання знань й умінь дітей здійснюється під час виконання ними практичних робіт, участі у конкурсах, виставках, на завершальному святі, а також на підсумкових заняттях.

Програма є орієнтовною. Керівник гуртка може вносити зміни й доповнення в її зміст та розподіл годин за темами, враховуючи інтереси гуртківців, стан матеріально-технічної бази закладу.